

A TENGELAPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, péntek 1903. december 31.

294. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telephelyszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A gyermekekért.

Egyik tanügyi lapunk legutóbbi számában érdekes közlemény jelent meg a cigarettázó gyermekekről, közben ismertetvén Angolország törvényhozásának azt az alkotását, mely gyermek-törvény címen az egészségügy érdekében rendkívül bölcs és szükséges intézkedéseket foglalt magában.

Nálunk, hol lépten-nyomon találkozunk cigarettázó apró gyermekekkel nem lehet érétkellen ennek a törvénynek tartalma. Nálunk is elérne szigorú intézkedése, mert a korai dohányzásnak itt is épen úgy meg vannak káros következményei, mint azokban az államokban, hol a hatás csökkentéseért, vagy épen megszüntetéseért szövetségek és bizottságok alakultak, melyek a nép fölvilágosítását tűzték ki feladatukul. Talán eljön nálunk is az ideje, amikor nyugodtabb politikai viszonyok között, a mi törvényhozóink figyelme is kiterjedhet ilyen kicsinyesnek látszó, a valójában azonban rendkívül értékes és következményeiben nagyfontosságú törvény megalkotására.

Az angol gyermek-törvénynek két kiemelkedő rendelkezése van. A fiuknak 16-ik életévük betöltése előtt nem szabad dohányozniok. A hatóság közegeinek, rendőröknek, csendőröknek joguk van a fiukat a dohányzásban megakadályozni; elkobozhatják a náluk talált cigarettát és dohányt. A dohány-árusoknak dohányt és szivart gyermekeknek eladniok szigorú büntetés terhe alatt tilos. A törvény e rendelkezése ellen vétők szigorú büntetésben részesülnek.

A gyermek-törvény egyben eltiltja a gyermekeket a korcsma látogatásától. A 14-ik életévét betöltött gyermeknek tilos az olyan helyiségbe lépnie, ahol szeszes italokat mérnek. A vendéglőkbe a szülők gyermekeiket nem vihetik be. Az angol vendéglősök a törvénynek ezt a rendelkezését olyan módon próbálták kijátszani, hogy a várótermek berendezését kérték a kormánytól, hol a gyermekek bevárhatják szülőiket. A kormány ezt a kérést elutasította.

További rendelkezése az angol gyermek-törvénynek az is, hogy a gyermeket nem szabad egyedül hagyni olyan helyiségben, ahol nyitott tűz van. A törvénynek az intézkedése rendkívül érzékenyen érinti a szülőket, mivel Angolországban majdnem mindenütt nyitott kandallókban fűtenek.

A gyermekek elhalálozási okának megállapítására is kiváló gondot fordítanak. Ha valamely gyermek rossz bánásmód, hiányos ápolás miatt pusztul el, az ilyenért a biztosítási díjat az illető biztosítási intézetek nemcsak nem kötelesek kifizetni, hanem a szülőket a törvény 5 évig terjedhető fogházzal is sújthatja.

A gyermek-törvény szerint, tilos a gyermekek koldulása; tilva van továbbá a gyer-

mekektől régi vas- és fémdarabok vásárlása, ez utóbbi intézkedésre az szolgáltatott okot, mert a gyermekek, hogy egy kis pénzhez jussanak, letördelték a kapukról a kilincseket.

A korai dohányzás következményeit Angolországban a katonaságnál ismerték fel. Év-ről-évre a sorozáson mind több és több cse-nevész, vézna, gyöngye ifju jelent meg, elszomorító képet nyújtván különösen az angol és ir ifjuság fejlettségéről és elstnyulásáról. Ezzel szemben az összehasonlításnál kiderült, hogy a skót ifjuság egészséges, erőteljes, jól fejlett. A különbség okául a zsenge korban megkezdett dohányzást állapították meg. Ez a tapasztalás s orvosi tudományok adatokban fölmutatott bizonyítékai volt az alap, mely az angol törvényhozást a gyermek-törvény megalkotására indította.

A skót szülő szigorú dohányzási tilalom alatt neveli gyermekét, amiből következik, hogy náluk a nikotín romboló hatása az ifjuságon nem látszik meg.

Érdekesek azok a tapasztalások, melyeket az orvosok a korai dohányzás, különösen pedig a cigarettázás hatásáról egybegyűjtöttek. Egy angol orvos pl. megállapította, hogy a fiatal emberek legnagyobb részének torokbaját a cigarettázás okozza. Egy másik tapasztalás azt hirdeti, hogy a cigarettázó ifjak szellemileg és testileg hátramaradottabbak a nemdohányzók mögött. A kéznek könnyű reszketése, a rossz látás, a szabálytalan szív működés, emésztési zavarok, a nyálkás nyelv, az ingerlékeny gége, az ifjuságnál megannyi jele a korán kezdett és túlságba vitt dohányzásnak.

Az angol gyermek-törvény mindenkire tanulságos. Szülő és nem szülő, tanító és tanár, ki foglalkozik a jövő nemzedék nevelésével, gondozásával, megtanulhatja, hogy szeretettel és szigorral meg kell akadályoznunk a korai dohányzást. Mert ez káros hatást gyakorol a test és szellem egészséges fejlődésére. Köztudattá kell tenni a falvakban és városokban, hogy a pipa, a cigaretta, a bagó a zsöngye gyermeki korban súlyos betegségek csirait oltja bele a gyermekebe s megakadályozza, hogy belőle erőteljes, az élet ezerféle bajával megküzdeni képes ifju váljék. Aki ez ellen küzd, az a jövő nemzedék javát s ezzel nemzete erőteljes fejlődését szolgálja.

Dr.

— Kossuth és Szerényi is perelnek. A „Magy. Tud.” jelenti: A lapok mai közlése szerint Wekerle Sándor miniszterelnök és Andrassy Gyula gróf belügyminiszter sajtópört indítottak a „Wekerle—Kossuth-kormány panamá” cím alatt megjelent röpirat szerzője ellen. Ez a közlemény kiegészítésre szorul, mert — noha a minisztertanács határozata értelmében a kormány nem tartotta szükségesnek a bírói eljárás megindítását — mégis nemcsak

a megnevezett miniszterek, hanem az ugyan-csak egyéni reputációjában érintett Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter és Szerényi József kereskedelmi államtitkár is egyidejűleg szintén megindították a sajtópört.

UJDONSÁGOK.

— A kínai misszió érkezése. Megirtuk, hogy holnap, pénteken este Pólából Fiuméba érkezik a tizenhéttagú kínai tengerészeti misszió, amelyet ünnepiesen fogadnak. A misszióban résztvevő kiküldöttek névsora a következő: Tsaishun császári herceg, Sah Chen Ping admirális, Chentung Liang Cheng a legfőbb tanács tagja, Tsao-yu Ying, Hao Ling, Fung Shu, Dr. Kwan King Hsien, Fang Tsi Chang, Ko Kia Ki Yung Tsze, Tsai Chao Tung és Ho Kia Lan a kínai haditengerészeti minisztérium ügyosztályfőnökei, Capt Chen En Tas, Tsai Hou Yuen, Cheng Tsing Lien és Cheng Pu Tsing tartományi kormányzók és Sung Hwei Yuan ezredes.

A kormányzó-helyetteshez ma érkezett újabb jelentés szerint az eddigi hiralással szemben mintegy huszonöt kínai vendég érkezik. A misszió tagjai holnap, pénteken este nyolc óra felé érkeznek Pólából egy hadihajón s az ünnepies fogadtatás a Riva Szápáryn lesz. Amennyiben a hadihajó nem jön be a kikötőbe, a vendégek gőzcsonakokon érkeznek. A vendégeket a díszmagyarba öltözött Wickenburg István gróf kormányzó-helyettes fogadja a fogadóbizottság élén s a zenekarral, zászlóval kivonuló diszszázad a külföldieket, akik között császári herceg is van, főherceget megillető fogadásban részesíti. A fogadás után a vendégeket az Európa szállodában szállásolják el. Másnap, szombaton Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes mintegy negyven terítékű bankettet ad a kínaiak tiszteletére, amelyen az állami, városi és katonai hatóságok vezetői vesznek részt. A tegnap már ismertetett program szerinti látogatások után a vendégek szombaton délután különvonattal Bécsbe utaznak.

— A községi választások. Tegnap járt le a községi választók névjegyzéke elleni felszólamlások határideje. A lajstrom ellen összesen harminc felszólamlás történt. A felszólamlások felett a városi tanács fog dönteni, amelynek határozata ellen három nap alatt a delegációhoz lehet felfolyamodni. A delegáció határozata ellen pedig tizenöt napon belül a közigazgatási bírósághoz lehet felebbezni. A delegációhoz intézett felfolyamodás benyújtása előtt a városi pénztárba husz koronát kell letétbe helyezni. A községi választásokra vonatkozó 1874. 33-ik törvénycikk, továbbá a városi statutum egy példánya a városi segédhivatalban betekintésre rendelkezésre áll.

— Tartalékos honvédtisztek kinevezése. A hivatalos lap tegnapi száma közli azokat a kinevezéseket, amelyek 1910. január elsejével a magyar királyi honvédség tartalékában történnek. A gyalogságnál 291, a lovasságnál 8 tartalékos hadnagyot, a gyalogságnál 180, a lovasságnál 14 tartalékos zászlóst neveztek ki.

— A bosznia-hercegovinai államvasutak új díjzabása. A bosznia-hercegovinai államvasutak új helyi árudíjzabását nem 1910. január hónap 1-étől, hanem február hónap 15-étől kezdődő érvényei léptetik életbe, mert

a jóváhagyás késedelmeskedése következtében a díjszabás nem készülhetett el a kellő időben.

— **Fiumei torpedók a francia haditengerészetnek.** Tegnap este az Adria-hajós-társaság „Szápary” gőzöse Marseillebe indult és magával vitt többek között harminc torpedót is, amelyet a francia kormány rendelt a Witthead torpedógyárban.

— **Letartóztatott szabadságolt tengerész.** A VI. Károly csarhajó parancsnoksága Polából expedíció távirati megkeresést intézett a rendőrséghez, hogy Ferlan Ferenc fiumei illetőségű tengerészt, aki december huszonhetedikén lejárt szabadságáról nem tért vissza a hajóra, tartóztassa le és kísértse a fiumei hadkiegészítő parancsnoksághoz. A rendőrség Ferlant letartóztatta. Kihallgatása alkalmával a rendőrség megállapította, hogy Ferlan szabadságlevelének határidejét meghamisította és december huszonhét helyett harmincegyet írt. A letartóztatásról táviratilag értesítette a rendőrség a hajóparancsnokságot.

— **Uj amerikai csatorna.** Sir Róbert Perks az új év kezdetével Londonból Canadába utazik, hogy személyesen jelen legyen és vezethesse a Georgiai öböl s a Szent Lőrinc folyót összekötő hajózható csatorna építésénél.

Ezen óriási 440 mérföld hosszú mesterséges víziút, amely a Georgiai-öbölből a Huson-tavon keresztül az említett folyóba fog vezetni arra lesz hivatva, hogy a távol keleti tartományokban termelt óriási gabonatermést s egyéb nyers termékeket a legrovidebb s legolcsóbb úton vonhassák be általa a világforgalomba, miért is az egész kanális oceanjáró hajók számára épül.

Az építés Sir Róbert Perks szerint 20—30 millió angol fontba fog kerülni. Tekintve az előre nem látható technikai akadályokat nem is állapodtak meg egy bizonyos meghatározott összegben. A munkálatok óriási apparatussal indulnak meg; több mint 20,000 munkás, számos furó és ásó gép, a kotrógépek egész raja fog éjjel nappal ásni, furni és csákányozni a lakatlan vadonban. A csatorna mélysége 25 láb lesz.

De már az építési időszak alatt is arra akarják felhasználni a csatornát, hogy a közbeni mesterséges medencék s gátak segítségével vizierje legalább 1.000.000 lóerőnek megfelelő elektromos energiát fejtsen ki a berendezendő elektromos művekben. Mindenütt a merre csak elhúzódik, tavakat csapolnak le, folyókat terelnek el régi medrűkből, kopár terméketlen területeket fognak termékkenné tenni a rendszeres öntözéssel s ha készen lesz, akkor számtalan tengeri hajó jár majd föl s alá rajta gabonával, sóval, kőszénnel megrakodva.

— **Beleesett a tengerbe.** Buljan József 11 éves fiú tegnap délelőtt Pioppin az aszfaltgyár közelében a tengerparton játszadoxva beleesett a tengerbe. Szerencsére egy közelben levő munkás észrevette a balesetet s a már fuldokló fiút kimentette a vízből.

— **Nyilvános köszönet.** Hankó Márton a tengerészeti akadémia tanára a Jézus szent szíve Árvaház céljaira száz koronát adományozott. A vezetőség ez uton is köszönetet mond az adományért.

— **Tolvajok a raktárban.** Jurin Pasquale, a Curet és Társa cég tisztviselője ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy ma éjjel ismeretlen tettesek megfúrták a cég raktárát, amely a régi gáztelep mellett van s három husz korona értékű készüléket elloptak. A rendőrség nyomoz a tettesek után.

— **A váróteremben aludt.** Az állományi rendőri kirendeltség ma reggel a vasuti portás feljelentésére letartóztatta Dékány János 28 éves mohácsi illetőségű foglalkozás nélküli egyént, mert éjjelenként besompolygott az első és második osztályú várótermekbe s ott aludt. Hazatoloncolják.

— **Egy bőrkereskedő csődügye.** Lapunk e hó 24-iki számában írtunk Fischhof Salamon helybeli bőrkereskedő csődügyéről. Mint most teljesen megbízható forrásból kétséget kizárólag értesülünk, a tisztességtelen üzletkezelésre vonatkozó általunk közölt részletek nem felelnek meg a valóságnak. Fischhof paszszivái mindössze hetvenezer koronát tesznek ki, a mivel szemben negyvenezer koronányi vagyon van. A harmincezer koronás különbözet a ked-

vezőtlen üzletmenet és a kihitelezéseknél szenvedett veszteségek folytán keletkezett.

— **Elfogott betörő.** A rendőrség ma reggel letartóztatta Vuiza József huszonnégy éves mostari illetőségű egyént, mert kitiltás ellenére visszatért a város területére. Letartóztatás után, a kihallgatás alkalmával megállapította a rendőrség, hogy Vuiza azonos azzal a betörővel, akit a pólai államrendőrség ezer koronás betörésért már hosszabb ideje követ.

— **Meglopott kivándorló.** Tomkó József 37 éves mitrovicai illetőségű kivándorló tegnap délután megjelent a kivándorlási szálloda rendőri kirendeltségénél s elpanaszolta, hogy tegnap éjjel a vasuton meglopták. Tomkó ugyanis egyik harmadik osztályu kocsiában aludt s mikor a vonat Károlyváros felé járt, észrevette, hogy háromszázhusz koronát tartalmazó pénztárcáját, amelyet kabátjának zsebében tartott, ellopták. A károsult jelentette a lopást a kalauznak is, azonban a nyomozás eredménytelen maradt. A vagonban kivüle egy öreg munkáskülsője és két jobban öltözött fiatalember tartózkodott. A rendőrség keresi a vasuti tolvajt, egyúttal a zágrábi, károlyvárosi, sziszeki, ogulini rendőrségeket táviratilag értesítette a lopásról, kérve a nyomozás megindítását.

— **Magyarország buzabehozatala.** Magyarország buzabehozataláról a december 1—15-iki időszakban most jelent meg a hivatalos statisztikai jelentés, amely szerint az összes behozatalunk 378,719 métermázsa volt, amelyből a legnagyobb mennyiség természetesen Romániára és Oroszországra esik. Buzabehozatalunk december első felében a különböző államokból a következőképen alakult: Oroszország 110,325, Románia 228,713, Szerbia 13,785, Bulgária 5,095, Németország 7,358, Bosznia 8,705, Ausztria 4,738. A behozott buzából Budapestre érkezett 216,431 métermázsa, Fiuméba 44,535 métermázsa, Nagyváradra 22,855 métermázsa. A többi városokra kisebb-nagyobb mennyiségek jutottak.

— **Cunard-hajón a középtengeri kikötőkbe.** A „Saxonia” kettőscsavarú 14300 tonnás Cunard gyorsgőzös 1910. január 8-án, szombaton délelőtt Fiuméből Palermóba, Nápolyba s Gibraltárba. A hajó gyönyörű termekkel (ebédlő, társalgó, dohányzó), továbbá hideg és meleg fürdővel, villamos világítással, stb. van ellátva és széles, fedett sátfedéltettel bír. A hajón kitűnő vonós-zenekar napjában többször hangversenyezik. Az árak rendkívül alacsonyok és teljes ellátást foglalnak magukban. Az utasok feladásra szánt podgyászat 240 kilogrammig a társaság ingyen szállítja. A társaság más hajóival, így a 20.000 tonnás „Caronia” és „Carmania” gőzöskökkel kapcsolatban térli és körutazási jegyek válthatók. Menetrendekkel, prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgálnak Fiumében: az „Adria” m. kir. tengerhajózási r.-t. (Riva Szápary, Adria-palota), Budapesten: az „Adria” Személyszállító Osztálya (V., József-tér 1.) és a Központi Menetjegyroda (IV., Vigadó-tér 1.)

— **Tolvaj munkás.** Az Unione vegyészeti gyár feljelentésére a rendőrség letartóztatta Drascic Péter 51 éves sanmartini illetőségű napszámot, mert munkaközben ecetet lopott.

— **A kikötőből.** December 30. *Érkezett:* „Audace” olasz gőzös Licatából 1300 tonna kénnel; „Szent László” magyar gőzös Valenciából 200 tonna vegyes áruval.

Indult: „Szápary” magyar gőzös Marseillebe 30 torpedóval, 20 tonna babbal, 30 tonna vassal és 400 bádogtartány kőolajjal; „Albania” osztrák gőzös Spalatóba úresen; „Saturno” olasz gőzös Cataniába 210 tonna fával.

— **Az ör- és zárótársaság ujjaalakulása.** A helybeli ör- és zárótársaság, amelynek Grácból idetelepedett eddigi tulajdonosa csődbe került, a napokban teljesen új kezekbe ment át. A trieszti hasonnevű intézet vette át a vállalatot és teljesen reorganizálta azt. A fiumei fiók élére Tietz, a trieszti rendőrség ismert nevű nyugdíjas tisztviselője került, aki az őrszemélyzetből kiselejtezte a megbízhatatlan elemeket és szigorú rendőri fegyelmet létesített a testületben. Bizonyos, hogy ennek üdvös hatása Fiume közbiztonsága szempontjából a szükségét pótló vállalat működésében csakhamar mutatkozni fog, a mi okvetlenül csak hasznára lesz kikötővárosunk jó hírnevének.

— **Vay Sándor gróf könyvei.** A régi jó magyar uri világ kitűnő ismerőjének, a közünk Fiumében élő Vay Sándor grófnak írásai egyszerre tíz gyönyörű illusztrált kötetben jelentek meg a magyar könyvpiacra. Szülők és nagyszülők, bácsik és nének kedves elbeszélései és régi írásként értékes tartalma kerül bennük egyszerre szokatlan bőségben a magyar olvasó elé, aki jóformán elszokott már a mult század magyar társaséletének kedélyességeitől és érdekességeitől. Egy egész uri Biedermayer-világ, szinte egy darab kulturtörténet ez, a kitűnő író-művész szellemének prizmján át nézve. A ki- nek kiváló írói tulajdonságain kívül megvan az a nagy előnye is, hogy az előkelő magyar élet alakjait, szokásait és gondolkodásmódját közvetlenül ismeri és a mit megtudott, vagy ki- nyomozott, olyan magyar stílusban tudja el- mondani, a melynek olvasása már egymagában is elevenné teszi az elmúlt idők eseményeit és alakjait. És ezt mind megtoldják a kötetbe bő- ven beillesztett illusztrációk, kitűnő művészek toll- és tusrajzai, akik maguk is belelétek ma- gukat Vay Sándor gróf kedves elmúlt világába. A képeket nem kisebb művészek szolgáltatták a kötetekhez, mint Gergely Imre, Heyer Artur, Hegedűs László, Neogrady Antal és Udvary Géza. A közelmúlt idők alakjait arcképszerű hűséggel is szerepeltetik a művészek, s a ma- gyar rajzoló művészetnek is nem kis becsüle- tet szereznek. — A munka tíz kötetre van be- osztva s Gróf Vay Sándor Munkái közös cím alatt minden kötet külön címmel is bír. Az első kötet a régi világból különféle kisebb érdekes- ségeket, jobbra szerelmi történeteket tartalmaz. A második kötet címe: A mikor még posta- kocsin jártak. Jobbára a tizenkilencedik század elejéről vett történetek. A harmadik kötetet Lavotta szerelme kezdi el, s egy sor érdekes szerelmi történet folytatja. A negyedik Erzsébet királyné poétájával (Heine) kezdődik, s a többi közt Vay Ádámról, az Esterházyakról és Ma- dách életéből tartalmaz becses részleteket. Az ötödik az udvari dámák leveleiből mutat be kedves részleteket, továbbá II. Lipót belga király nejeéről és Kossuth családjáról. A hatodik megfakult írásokkal kezdi s több ujjabbkori fő- uri nevezetességgel foglalkozik, többi közt Cho- tek Zsófia magyar rokonságával. A hetedik az író nagyanyja emlékének van ajánlva és a pa- latinus-huszárokkal kezdi, de van benne Dal- máciáról, Fiume kormányzóiról, Metternich leveleiből és sok másról is elég. A nyolcadik kötet Erzsébet királynéről, továbbá a Cobur- gokról, a csonka honvédről (Esterházy Kálmán gróf), Kármán szerelméről és egyéb apróságok- ról ír. A kilencedik kötetben az elpusztult urak- ról, a Bessenyeyekről, Bárczayakról van szó a többi közt. A tizedik kötet az „Ösökről” az unokáknak” cím alatt érdekes visszaemlékezé- sek gyűjteménye. Többi közt Deák Ferencről is van benne kedves adoma. Benne van Vay Sándor grófnak, a szerzőnek fényomása arc- képe is. Hogy a változatos anyagba a jelenkor kiváló szereplői is beletámaszkodnak itt-ott, csak emeli a könyv érdekességét, főképpen mivel a szerző a családi viszonyokra és összekötteté- sekre — a józslés határai közt — különös gon- dot fordít.

A becses munkát az Országos Monografiai Társaság különféle színű selyemkötésben izlé- ses kiadásban állította ki. Mind a tíz kötet ára 80 korona.

— **Ujévre a legszebb ajándékok Eng- gelsrath J. ékszerész (Fiume, Dante-téri) arany-, ezüst-, ékszer-, óra és régiségkeres- kedésében kaphatók. Igen olcsó árak. Saját ék- szerkészítő és javító műhely.**

Távirat ◀▶ Telefon

Justh bécsi kijelentései.

BÉCS, dec. 30. Lukács László tegnap este Justh Gyula kíséretében Bécsbe érkezett. Justh kevéssel megérkezése után egy ujságíró- nak kijelentette, hogy pártja Magyarország gazdasági önállósága érdekében azokat az en- gedményeket követeli, amelyeket 1905-ben a király a Fejérvary kormány utján felajánlott a nemzetnek. A király ugyanis akkor a katonai kérdések kivételével belső ügyekben teljesen szabad kezét biztosított az országnak. Arra a kérdésre, hogy a Justh párt miért követeli a

belügyi tárcát, Justh azt válaszolta, hogy a Lukácsal történt megegyezés véglegesítése esetén a miniszterelnöki és pénzügyminiszeri tárcát a párt nem kaphatná meg. A pártnak azonban szüksége van olyan exponensre, aki állandó kontaktusban van a királlyal. A belügyminiszter kivételével az említettek kivül a többi miniszter ritkán jelenik meg az uralkodónál. Egyébiránt azt sem bánja, ha a pénzügyi tárcát adják pártjának. A bécsi újságíró ezután azt kérdezte, hogy van-e neki többsége? Justh ekkor azt mondta, hogy megállapodás esetén már a jelenlegi parlamentben is többség támogatná, az új választás után összeülő parlamentben pedig okvetlenül többsége lenne.

Lukács kijelentése.

BÉCS, dec. 30. Lukács László az audiencia előtt kijelentette, hogy Justh Gyulával a megegyezés teljes s most minczen a királyi elhatározástól függ.

Lukács a királynál.

BÉCS, dec. 30. Lukács László ma délelőtt pontban tíz órakor jelent meg a királynál. Kihallgatása öt negyed óráig tartott. A Burgból távozva Daruváry kabinetirodai főnököt kereste fel, akinél Justh Gyulával találkozott. Rövid ittartozkodás után lakására, a Sacher szállóba hajtatott.

Lukács a Sacherben összesereglett újságíróknak kijelentette, hogy nem nyilatkozhatik, mert Justh épen most van a királynál s csak Justh kihallgatása után lehet biztosat tudni.

Justh a királynál.

BÉCS, dec. 30. Justh Gyula fél egy órakor jelentkezett a király dolgozószobájában. Az audiencia azonban rövid ideig, mintegy fél óráig tartott. Justh a kihallgatásról a Sacher szállóba hajtatott, ahol már várt rá Lukács László.

Nincs megegyezés.

BÉCS, dec. 30. Justh Gyula a Sacherben fogadta az újságírókat, akiknek kijelentette, hogy tárgyi nehézségek miatt nem tudtak megegyezni. A tárgyalások megszakadtak. Justh egyébként a Sacherben ebédelt s három órakor már Budapestre utazott. Ez a mai nap szenzációja.

Hangulat Bécsben.

BÉCS, dec. 30. Justh Gyula kibontakozási kilátásait Bécsben erősnek tekintik. A hangulat mégis pesszimisztikus, mert senki sem tud semmi bizonyosat.

Ferenc Ferdinánd a királynál.

BÉCS, dec. 30. A király mihelyt Schönbrunnból Bécsbe érkezett, nyomban fogadta Ferenc Ferdinánd trónörökösét hosszabb magánkihallgatáson.

Megsértett görög herceg.

ATHÉN, dec. 30. Miklós görög herceg elutazott s első állomása Patras volt. A pályaudvaron egyetlen egy tiszt és a hatóságoknak egyetlen egy képviselője sem fogadta. A herceg ezen nagyon megütközött s egyik hadsegédjéi elküldte megkérdezni, hogy mit jelent ez a viselkedés. Az adjutáns a rendőrök egyikehez azt a kérdést intézte, hogy hol a rendőrnök, de a rendőr vállalt vonogatta és nem is felelt.

A drótnélküli táviró tolvaja.

PORTSMOUTH, dec. 30. Az itteni állami hajógyár egyik rajzolóját letartóztatták azon vád alatt, hogy egy drótnélküli táviratfelfogó készüléket és nagyszámu tervet, amelyek a

dróttalan táviratozásnak az angol tengerészetben való javítására vonatkoznak, ellopott. Az, vajjon a letartóztatott rajzoló az ellopott terveket harmadik személyekkel közölte-e, eddig nem derült ki.

Nagy havazás Bécsben.

BÉCS, dec. 30. Bécsben és vidékén ma éjjel nagy havazás volt. Az erős hóvihár miatt még reggel is bizonytalan volt a király bejövele. A király azonban feltíz órakor behajtatott Schönbrunnból Bécsbe.

Csalási vád Frank dr. ellen.

ZÁGRAB, dec. 30. A lapok közlik, hogy Nugent grófnő, a tersatói kastély tulajdonosa család miatt feljelentette Frank dr. a horvát jogpárt vezérét. A feljelentés azzal vádolja Frank dr. hogy mint ügyvéd a grófnő bozítójói bíróknak eladásánál harmincezer koronát eltulajdonított. Frank kijelenti, hogy a vád alaptalan.

Nyilt-tér*).

„A Tengerpart“ 1909 december 30-iki számában „Az üzletvezető büne“ alatt megjelent cikkre ezennel kijelentem, hogy a cikkben foglalt adatok a valóságnak meg nem felelnek, amit még lesz alkalmam az illető közegek előtt is bebizonyítani.

A cikk értelmi szerzői a tényállás elferdítésével egy szegény asszony becsületét támadták meg, bár annak tudatában vannak, hogy vádjuk alaptalan rágalom.

Rágalmazni valakit kicsinyes üzleti érdekekből nem becsületes dolog, aki ezt mégis megteszi, nem becsületes ember.

Özv. Madarász Tamásné
Madarász Etel.

* E rovatban közöltékért a beküldő felelős.
(A szerk.)

AZ UJÉV KÜSZÖBÉN

☐ a legszebb divatcikkek ☐
☐ olcsó áron kaphatók ☐

Schwarz és Gerő

divatáruházában

Fiume Via Governo a Lloyd szállóval szemben.

Az újévi ünnepekre
ajánlok
kitünő bőröspesenyét

Friss kocsonyahus kilgrként 1 K.
20 f. — Kedden és pénteken
friss májas és véres hurka, naponta friss tormás virsli és szafaládé valamint minden egyéb hentesáru legjobb minőségben olson kapható

Szathmáry Györgynél
Főüzlet Vicolo Germania I. sz.
Fióközlet I. Vásárcsarnok 17. sz.
Telefon 987.

Ujévre szopós malacok!

BAUER GRÜN WALD A magyarok
GRAND HOTEL D'ITALIE OTTHONA

**VELENCÉ-
BEN**

VELENCE

Elsőrendű szálló. — Ritűnő konyha.

Hromatka Adolf

könyvkereskedése

FIUME CORSO 11.

Magyar ifjusági könyvek óriási választéka.

Ujévi ajándékok

a legjutányosabb áron kaphatók

Korniczai G.

üveg- és porcellánkereskedésében

Fiume Via Governo 22.

Butorozott szoba

(villanyval és fürdőszobával) I. emeleten kiadó. Cim a kiadóban,

Üzlet jóforgalmu helyen.

nagyobb vállalat miatt eladó Magános nő kevés tőkével is megkísérélheti. Cim a kiadóban

BONAVIA

nagyszálló és étterem

1909 dec. 31.—1910. jan. 1-én

Szilvester estén a bpesti cigányzene hangversenyén kívül pontéjfékor galambvadászat. A szerencsés vadász osztályrésze lesz a galamb azonkívül egy üveg finom pezsgő. Ez alkalommal boldog újévet kíván tisztelt látogatóinak kiváló tisztelettel

Scala Nándor tulajdonos

**VARIETÉ
ORIENTALE**

Fiume, Via Lavatoio
(Uj Kucich-ház)

Tíz kiváló művészi erőből
összeállított műsor.

Elsőrendű magyar énekesnők.
Kezdet 9 órakor. Belépti díj 1 korona.

Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

Lederer penzió Abbazia.

Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Fizetéses gyakornok vagy
fiatal komptoirista

helybeli irodába azonnal felvétetik.
Cim a kiadóban.

Peary és Cook

az északi sarkra érkeztek-e?

az a kérdés. Ellenben kétségtelen, hogy

ROSENTHAL LIPÓT

Dante-(Adamich) téri nagy magyar áruházában a legnagyobb választék mellett legjobban és legolcsóbban vásárol mindenki. Az olcsó szabott ár dróbon látható.

Külön nagy játéka-ruosztály.

Állami tisztviselők, vasutasok, pénzügyörök árkedvményben részesülnek. 10 képes lap 40 fillé.

Varieté Hotel Susak

Esténként elsőrendű művészi erők fellépte.

Renée Hallois táncosnő,
Drexler Adolf kómikus,
Denis Liliam amerikai ének. és tánc.
Virágvölgyi Sárka magyar szubrett,
Breda Joseph kómiku,
Rudolfi R. Jargon kómikus,
Santhaly Lucie német sanzonett,
Gergely Nusi szubrett,
Wirth Lona énekes szubrett,
Nichette Ottilie átváltozó táncosnő.

Végül kitérő bohózat:

Serenissimus a Varietében.

Kezdeté 9 órakor. Belépti díj 1 kor

Többlakáskiadó

Plasse San Nicolo 385. sz. házban 14 kor. havibérért.

A **DREKER ANTAL**-féle egyesült sörgyára részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőványa) **FIUMEI FŐRAKTÁRA.**

Iroda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 226.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitérő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 5C fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rупnik Emil, Urményi-tér 6.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEAK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes vilásreggeli olcsó áron.
A kávéházban esténként HORVÁTH PALI cigányzenekara GÁBOR kisbögös szőlőistával hangversenyez.
Minden szombaton este disznótor.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

FILIPPOVICH EDE

Uri és női fodrász terme

Fiume, Deak-korzó 30. szám külön női teremmel, hol fejmosás vilányos készülékekkel, hajfestés, manicure, pedicure és mindennemű haj- és fésülés munka kifogástalan jó és gyors kivitelbe végeztetik.

Előkelő uri fodrász terem.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, oalettcikkék és szépitőszerek stb. stb.

Elegánsan butorozott szoba

fürdőszoba használattal, kilátással a ten-gerre kiadó Via Caserina 4. III. emelet 8. ajtó

Ertesítem a n. é. közönséget, hogy

asztalos . műhelyemet

Via Risorta 20. szám alatt megnyitottam.

Jó munkáért kezességet vállalok s javításokat pontosan eszközök.

Meghívásra házhoz jövök.

Kiváló tisztelettel

Brávác Zósef

A legszebb ajándékok, melyekkel a szülők jó gyermekeiknek

ujévre

kedveskedhetnek, a legjobb szerzőktől származó, gyönyörűen illusztrált magyar, német és olasz ifjúsági könyvek melyek

Zanutel A. és Tsa

könyvkereskedésében

Fiume Via Adamich; telefon 197 sz. kaphatók. SCHÖN I.

Szépség és hajápolási terme

Fiume. Via del Governo 2 II. emelet.

A legújabb módszer szerinti arc-kéz-láb-ápolás (manicur, pedicur) vilányos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások a rendelőlakásában is elvégeztenek.

Rosenberger B.

nagy butorraktára

Fiume, Via Governo 22 (Corso) Telefon sz. 504.

Elsőrendű köszén Johannesthali köszén szobafűtésre

métermázsánkin 3 koronáért házhoz szállítva

Braun Bernát és Társá-nál Fiume Via Stefano I.

Teljes vagonok és fuvarok vételénél árengedmény.

Telefon 528.

A leggazdaságosabb, állandó meleget tartó, kitérő kályha a

METEOR

kályha

készén és kokszfűtőre berendezve. Egyedüli s kizárólagos raktár:

WURZER JÁNOS

Fiume Vicolo dell' Ospedale.

MOHOVICH C. A.

FIUME Via Governo TRIEST Via Ponterosso 6

Alapított 1890-ben.

A látható írásu, világhírű

Underwood írógépek

vezérképviselete.

Modern irodaberendezések. - Amerikai butor.
Másoló készülékek. - Mappák. - Bélyegzők. -
Bádog- s email feliratok.

Mechanikai javító műhely.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy

„MERCUR“ NYOMDA

cég alatt egy modernül berendezett, a ieknika legújabb vivmánya szerint felszerelt könyvnyomdát nyitottam a Via degli Operai 14. számú saját házamban.

Mint e téren tíz éves gyakorlattal bíró szakember módomban van a m. t. nyomtatványrendelő közönség legkényesebb igényeit is kielégíteni és midőn új vállalatomhoz különösen a fiumei magyarság szives pártfogását kérem, vagyok

kiváló tisztelettel

CHILKO JÓZSEF

a „MERCUR“ nyomda tulajdono a.

Telefon szám 9-32.

Ugyanitt egy jó családból való fiu nyomdásztanulónak felvétetik.